

Talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta (HE 207/2021 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty sivistysvaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraavat lausunnot:

- sivistysvaliokunta SiVL 21/2021 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- teollisuusneuvos Mikko Huuskonen, työ- ja elinkeinoministeriö
- palvelujohtaja Mari Selviranta, Valtiokonttori
- vanhempi ekonomisti Riku Buri, Kilpailu- ja kuluttajavirasto
- professori Niku Määttänen, Helsinki Graduate School of Economics
- professori Otto Toivanen, Helsinki GSE Covid-19-tilannehuone
- professori Roope Uusitalo
- toimitusjohtaja Hannu Rahnasto, Compass Group Finland oy
- toimitusjohtaja Aki Käyhkö, Scandic Hotels Oy
- toimitusjohtaja Timo Lappi, Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry
- ekonomisti Petri Malinen, Suomen Yrittäjät ry
- johtaja Kati Kuusisto, Tapahtumateollisuus ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Palkansaajien tutkimuslaitos
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- Kaupan liitto ry
- Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry
- Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- Music Finland ry
- Muoti- ja urheilukauppa ry

Valiokunnan mietintö TaVM 33/2021 vp

- NoHo Partners Oyj
- Palvelualojen ammattiliitto PAM ry
- SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
- Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- Suomen matkailualan liitto ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Teknologiateollisuus ry

HALLITUKSEN ESITYS

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annettua lakia.

Lakiin lisättäisiin uusi kustannustuen muoto, joka kohdistettaisiin erityisesti matkailu-, ravintola- ja tapahtuma-alan yrityksille lakiin otettavan toimialalistauksen mukaan. Tukikelpoisia olisivat myös muiden toimialojen yritykset, joihin tai jonka merkittävään asiakaskuntaan on kohdistunut julkisoikeudellinen pandemian hallintaan liittyvä rajoitus. Pelkkää viranomaisen suositusta ei pidettäisi rajoituksena. Valtiokonttori myöntäisi tuen. Lain tavoitteena on koronapandemiasta erityisesti kärsineiden toimialojen ja rajoituksista kärsineiden yritysten toiminnan jatkuvuuden tukeminen COVID-19 -pandemian aikaansaamassa vaikeassa tilanteessa sekä konkurssiin ajautuvien yritysten määrän vähentäminen järjestämällä yrityksille lisäaikaa toiminnan ja kustannusten sopeuttamiseen COVID-19 -pandemian aiheuttaman kriisin pitkittyttyä. Lain mukainen kustannustuen hakukausi alkaisi joulukuussa 2021.

Esitys liittyy valtion vuoden 2021 neljänteen lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 15.12.2021. Lain voimassaolon jatkumisesta 31.12.2021 jälkeen annetaan erillinen hallituksen esitys.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Hallituksen esityksen tavoite ja keskeinen sisältö. Lakiin yritysten määräaikaisesta kustannustuesta lisättäisiin uusi tuen muoto, joka kohdistettaisiin erityisesti matkailu-, ravintola- ja tapahtuma-alan yrityksille lakiin otettavan toimialalistauksen mukaisesti. Tukikelpoisia olisivat myös muiden toimialojen yritykset, joihin tai jonka asiakaskuntaan on kohdistunut julkisoikeudellinen, koronapandemian hallintaan liittyvä rajoitus.

Lain tavoitteena on pandemiasta ja rajoituksista kärsineiden toimialojen ja yritysten toiminnan jatkuvuuden tukeminen vaikeassa tilanteessa sekä konkurssiin ajautuvien yritysten määrän vähentäminen järjestämällä yrityksille lisäaikaa toiminnan sopeuttamiseen pandemian pitkittyessä.

Valiokunnan mietintö TaVM 33/2021 vp

Talousvaliokunta puoltaa ehdotetun sääntelyn hyväksymistä muutoin muuttamattomana, mutta lain voimassaoloaika pidentämällä.

Talousvaliokunnan aiempia kannanottoja. Talousvaliokunta on käsitellyt koronapandemian johdosta säädettyjen tuki-instrumenttien vaikutuksia useissa aikaisemmissa mietinnöissään (TaVM 14/2020 vp, TaVM 33/2020 vp, TaVM 6/2021 vp, TaVM 15/2021 vp ja TaVM 18/2021 vp). Talousvaliokunta on katsonut, että normaalioloissa markkinoiden toimivuuden kannalta on tärkeää, että lainsäädäntötoimet puuttuisivat mahdollisimman vähän lähtökohtaan yritysten kilpailunedellytysten tasapuolisuudesta. Koronapandemia on kuitenkin kohdellut elinkeinotoimintaa valtavin eroin, minkä vuoksi on perusteltua, että tätä vastaavasti myös julkisin varoin rahoitetut tuet vaihtelevat sen mukaisesti, kuinka liiketoiminta on häiriintynyt. Tukijärjestelmän tulee kohdistua mahdollisimman tarkasti ja oikeudenmukaisesti juuri koronaepidemiasta aiheutuvien taloudellisten vahinkojen korjaamiseen ja pitkäaikaisten vaurioiden estämiseen. Tätä tulee arvioida sekä toimialojen sisäisesti että eri alojen yhdenmukaisen kohtelun näkökulmasta.

Yleisiä näkökohtia yritysten tukemisesta. Käsillä olevan hallituksen esityksen asiantuntijakuulemisessa valiokunnan vastaanottama asiantuntijapalaute on ollut jakautunutta: jotkut asiantuntijat ovat katsoneet, että ehdotettu tuki on riittämätön, kun taas toiset asiantuntijat ovat katsoneet, että tuki näyttää myötäsyklikseltä ja kilpailun tasapuolisia lähtökohtia rapauttavalta.

Talousvaliokunta toteaa, että laajoihin makrotalouden häiriöihin liittyy poikkeuksetta talouden rakennemuutoksia, kun supistuva ja toipumisen myötä syntyvä uusi tuotanto poikkeavat toisistaan. Ei lainsäädännöllä eikä tukipolitiikallakaan voida eikä ole tarkoituksenmukaistakaan täysin estää tämän mekanismin toimintaa. Kustannustukijärjestelmää keväällä 2020 suunniteltaessa nähtiin kuitenkin uhkana, että yritysten ongelmat rahoituksen saatavuudessa ja kassavirran heikentyessä saattaisivat ajaa terveitäkin yrityksiä maksukyvyttömiksi.

Talousvaliokunta on tähdentänyt jo aiemmin, että kustannustukijärjestelmän oikeutuksen arvioinnissa keskeistä on se, että sen tarkoituksena on olla nopea ja väliaikainen likviditeettituki tilanteessa, jossa yritysten toimintaedellytykset ovat ilman niiden omaa syytä voimakkaasti ja odottamatta heikentyneet ja normaalioloissa kannattava toiminta muuttunut hetkellisesti kannattamattomaksi. Tällaisessa tilanteessa myös tukimuodot, jotka eivät normaaliolosuhteissa olisi perusteltuja tai sallittuja, voivat olla hyväksyttäviä.

Elinkeinotoimintaa mahdollistavia lainsäädännön välineitä. Talousvaliokunta huomauttaa, että epidemian pitkittyessä on tärkeää kiinnittää yhä enemmän huomiota siihen, kuinka elinkeinotoiminta voitaisiin mahdollistaa terveysturvallisesti eri keinoin. Talousvaliokunta pitää selvänä, että merkittävin yksittäinen epidemiaa hillitsevä tekijä on korkea rokotuskattavuus. Tässä epidemian vaiheessa ja etenkin, koska on käynyt ilmeiseksi että virus kiertää yhteiskunnassa vielä pitkään, on tärkeää ottaa käyttöön mahdollisimman laaja keinovalikoima. Eri puolilla maailmaa käytössä olevista ns. koronapassijärjestelyistä on saatu jo jonkin verran vertailevia tietoja. Talousvaliokunta pitää tärkeänä edellä sanottu huomioon ottaen, että myös Suomessa on käytössä muiden keinojen ohella jonkinlainen koronapassijärjestely. Kysymys on siitä, mahdollistetaanko elinkeinotoimintaa edes jossain määrin yhtäältä täyssulkujen tai voimakkaiden rajoitusten aikana, mutta toisaalta myös pidemmällä aikavälillä epidemiatilanteen rauhallisten vaiheiden aikana. Jälkimmäi-

Valiokunnan mietintö TaVM 33/2021 vp

sessä tilanteessa passin käyttäminen ei olisi välttämättä kytketty suoraan rajoitusten voimassa-oloon vaan toimisi terveysturvallisuutta ennakoivasti tukevana välineenä.

Valtiontuet. Nyt ehdotettu kustannustuki on koronapandemian aiheuttamien vaikeuksien helpottamiseksi myönnettävää määräaikaista valtiontukea, jonka Euroopan komissio on hyväksynyt jo aikaisemmin (SA.56995(2020/N)). Talousvaliokunnan saaman tiedon mukaan komissio on antanut käsillä olevan hallituksen esityksen eduskuntakäsittelyn aikana 18.11.2021 uuden tiedonannon jonka nojalla kustannustukilainsäädäntö on mahdollista ulottaa sovellettavaksi 30.6.2022 saakka. Valiokunta ehdottaa lakia muutettavaksi yksityiskohtaisissa perusteluissa tarkemmin selostetulla tavalla.

Valtiontukisäännökset ovat merkityksellisiä myös sen suhteen, kuinka isoja toimijoita voidaan tukea. Saadun selvityksen mukaan liikevaihdoltaan suuret toimijat ovat hyötynet tuki-instrumenteista suhteellisesti vähemmän kuin pienemmät. Tähän ovat olleet syynä kansallisessa sääntelyssämme asetetut tukikatot, joiden taustalla ovat olleet budjettirajoitteen lisäksi valtiontukisäännöt. Talousvaliokunta huomauttaa, että edellä viitatussa komission päätöksessä on tuen ajallisen jatkamisen lisäksi myös nostettu kyseisen päätöksen mukaisen tuen maksimimäärää 1,8 miljoonasta eurosta 2,3 miljoonaan euroon. Talousvaliokunta kiinnittää tukiviranomaisen huomion tähän muutokseen. Siltä osin kuin tavoiteltaisiin vielä tätä korkeampaa maksimirajaa, kyseessä olisi kiinteiden kattamattomien kustannusten tuen (lain 5 d §) jatkaminen, ja sellaisena se edellyttäisi uutta notifikaatiota. Näiden neuvottelujen voitaisiin arvioida vaarantavan nyt käsillä olevan lainsäädännön käsittelyaikataulun.

Talousvaliokunnan asiantuntijakuulemisessa on noussut esiin kysymys jäsenvaltioiden yrityksilleen myöntämien tukien mittakaavasta yleisemminkin. Valiokunta toteaa tähän liittyen, että eri jäsenvaltioiden koronatuot ovat vaikeasti vertailtavissa. Valtioilla on käytössään poikkeusolojen instrumenttien ohella myös normaalioloissa varsin vaikeasti yhteismitallinen tukien ja kannustimien valikoima, joka kytkeytyy myös kunkin jäsenvaltion perusratkaisuun asukkaidensa toimeentulon turvaamiseksi ja taloudellisen toimeliaisuuden kannustamiseksi sekä ylipäänsä valtioiden julkistalouksien kantokykyyn sidottuun valmiuteen erilaisiin tukijärjestelyihin.

Arvioita ehdotetun sääntelyn vaikutuksista. Käsillä oleva lainsäädäntöehdotus on hyvin samankaltainen kuin aikaisemmin hyväksytyt kustannustukilait. Arvio lainsäädännön vaikutuksista ei ole kuitenkaan vastaavasti täysin yhtäläinen aikaisempien arvioiden kanssa, koska toimintaympäristö on muuttunut.

Tällä hetkellä on vielä vaikea esittää kattavaa arvioita siitä, kuinka talouden toimijoiden tilanteet tulevat kehittymään, kun viruspandemiaan liittyneet tukitoimet loppuvat. Vaikka ennusteita on viime aikoina korjattu aiempaa suotuisammiksi, kehityksen arvaamattomuus varjostaa talouden elpymistä. Punnittaessa tukijärjestelmien jatko-osien oikeutusta, merkitystä on kuitenkin myös sillä, että yrityksillä on ollut aikaa sopeuttaa toimintaansa muuttuneisiin olosuhteisiin ja sen virustartuntojen leviämisen hallintaan liittyviin rajoituksiin. Talousvaliokunnan asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille, että pandemian alkuvaiheessa yritysten tukeminen usein erilaisin instrumentein oli perusteltua, mutta sen pitkittyessä ja toimintaympäristön muuttuessa tukien oikeutus heikkenee.

Valiokunnan mietintö TaVM 33/2021 vp

Valiokunnan asiantuntijat ovat huomauttaneet, että tukemisen nettovaikutus on todennäköisesti julkista taloutta kuormittava. Kantaa on perusteltu sillä, että tuella ei todennäköisesti ole nykyisessä taloustilanteessa sellaista merkittävää myönteistä lisäystä työllisyyteen tai kokonaistuotantoon, joka kompensoisi ja palauttaisi myönnettyjen tukien määrää vastaavan summan julkistalouteen. Heikosti kannattavien yritysten tukemisen jatkaminen voi lisäksi heikentää yleistä tuottavuuskasvua hidastamalla tuottavimpien yritysten kasvua. Tämä riski on merkittävä tilanteessa, jossa työvoiman saatavuus rajoittaa yritysten kasvua.

Talousvaliokunta toistaa aikaisempien kustannustukilainsäädäntöjen käsittelyjen yhteydessä toteamansa arvion siitä, että tukisääntelyyn luotu harkinnanvaraisuuselementti edesauttaa tuen oikeanosuvuutta, mutta sen vastinparina tulee väistämättä hitautta hakemusten käsittelyprosessiin harkinnan edellyttämän manuaalisen työn myötä. Harkinnanvaraisuus myös lisää epävarmuutta sääntelyn sisällöstä.

Sivistysvaliokunnan lausunto (SiVL 21/2021 vp — HE 207/2021 vp). Sivistysvaliokunta on tarkastellut ehdotettua sääntelyä oman toimialansa kannalta ja viitannut myös aiempaan kannanotoonsa (SiVL 11/2021 vp), jossa se on kiinnittänyt huomiota koronasta aiheutuvien eri tukikattojen erilaisuuteen ja kantanut huolta kulttuuri-, urheilu- ja tapahtuma-alan toimijoiden elpymisen turvaamisesta alan kuihtumisen välttämiseksi. Sivistysvaliokunta on pitänyt tärkeänä, että tukijärjestelmä kohtelee eri toimijoita yhdenvertaisesti, ja huomauttanut, että tukea voivat tarvita niin suuret kuin pienetkin yritykset. Sivistysvaliokunta on tähdentänyt lisäksi, että koronatukien myöntämistä ja käyttämistä on selvitettävä ja arvioitava huolellisesti, jotta niiden vaikutuksista saadaan tietoa tulevia vastaavia ratkaisuja varten.

Lopuksi. Työ- ja elinkeinoministeriön tutkimusten (ks. VTV:n tarkastuskertomus 13/2021) mukaan erityyppisten tukien järjestyksen tulisi olla päinvastainen kuin koronapandemian alussa kyettiin toteuttamaan. Kriisin alussa tulee panostaa kustannustuen kaltaisiin suoriin tukiin, ja kehittämistukien osuus voi kasvaa kriisin edetessä. On arvioitu, ettei tukien suuntaaminen koronapandemiasta pahiten kärsineille aloille ja yrityksille erityisesti Business Finlandin kehittämistukien avulla ole onnistunut toivotulla tavalla. Sen sijaan kustannustukea on pidetty toimivana kriisiajan mallina, koska joustamattomat kiinteät kustannukset muodostavat yritykselle nopeasti kannattavuusongelman, kun kysyntä laskee äkillisesti. Kustannustuen heikkoudeksi on nähty se, että tuen myöntäminen edellytti kokonaan uutta lainsäädäntöä, minkä vuoksi sen käyttöönotto oli hidasta.

Talousvaliokunta huomauttaa, että samalla kun pyritään vakaaseen ja yritysten hyvissä ajoin ennalta tiedossa olevaan lainsäädäntöviitekehykseen, kustannustuen takautuvuutta on pidetty perusteltuna. Näin toimien on pyritty välttämään tuen mahdolliset käyttäytymistä haitalliseen suuntaan ohjaavat vaikutukset. Kuitenkin yhä uudelleen toistuvat tukikierrokset (nyt käsillä on järjestyksessä viides kustannustuki) luovat oletettaman tukijärjestelyjen jatkumisesta tavalla tai toisella, ja siten tuen ennakoimattomuuden vaikutus liudentuu.

Talousvaliokunta toteaa, edellä sanottuun viitaten, että epidemiatilanteen tässä vaiheessa tukien oikeutuksen kannalta relevantteja ovat ensisijaisesti ongelmat, joita syntyy sellaisessa yritystoiminnassa, jota säännellään suoraan esimerkiksi asiakaspaikkoja rajoittamalla. Tällainen yhteis-

Valiokunnan mietintö TaVM 33/2021 vp

kunnan kokonaisetua suojaavien rajoitusten aiheuttamien tappioiden korvaaminen on edelleen perusteltua.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

14 §. Voimaantulo. Talousvaliokunta ehdottaa edellä yleisperusteluissa esitetyin punninnoin, että laki yritysten määräaikaisesta kustannustuesta on voimassa vuoden 2022 kesäkuun loppuun saakka. Komission tiedonanto 18.11.2021 antaa tähän mahdollisuuden. Talousvaliokunta pitää tämän mahdollisuuden hyödyntämistä tarkoituksenmukaisena.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Talousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 207/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain (508/2020) 1 §:n 1 momentti sellaisena kuin se on laissa 609/2021, ja 14 § sekä
lisätään lakiin uusi 5 e § ja liite seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään sellaisesta Suomessa toimiville yrityksille COVID-19-pandemian aiheuttamasta liiketoiminnan yleisten vaikeuksien helpottamiseksi myönnettävästä määräaikaista valtiontuesta, jonka Euroopan komissio on erillisen ilmoituksen perusteella hyväksynyt sisämarkkinoille soveltuvaksi (*kustannustuki*).

Valiokunnan mietintö TaVM 33/2021 vp

5 e §

Matkailu- ja ravintola-alan sekä tapahtuma-alan yritykset ja liiketoimintarajoitusten alaiset yritykset

Matkailu- ja ravintola-alan sekä tapahtuma-alan yritykselle voidaan myöntää kustannustukea 1 päivänä kesäkuuta 2021 alkavalta ja 30 päivänä syyskuuta 2021 päättyvältä tukikaudelta, jos yritys toimi 1 päivänä kesäkuuta 2021 liitteessä luetelluilla TOL2008 -luokituksen mukaisilla toimialoilla, ja jos yritys osoittaa hakemuksessaan, että tukikauden liikevaihto on laskenut yli 30 prosenttia vertailukauden liikevaihdosta.

Vaikka yritys ei ole toiminut liitteessä luetelluilla toimialoilla, yritykselle voidaan myöntää kustannustukea, jos yritys osoittaa hakemuksessaan, että sen liiketoiminta on kärsinyt yritykseen kohdistuneesta julkisoikeudellisesta, pandemian torjuntaan liittyvästä, 1 momentissa tarkoitettuun tukikauteen ajoittuneesta rajoituksesta ja että kyseisen tukikauden liikevaihto on laskenut yli 30 prosenttia vertailukauden liikevaihdosta.

Vaikka yritys ei ole toiminut liitteessä luetelluilla toimialoilla, yritykselle voidaan myöntää kustannustukea, jos yritys osoittaa hakemuksessaan, että sen liiketoiminta on kärsinyt sen keskeiseen asiakaskuntaan kohdistuneesta julkisoikeudellisesta, pandemian torjuntaan liittyneestä, 1 momentissa tarkoitettuun tukikauteen ajoittuneesta rajoituksesta ja että tukikauden liikevaihto on laskenut yli 30 prosenttia vertailukauden liikevaihdosta.

Kustannustukea myönnettäessä otetaan 4 §:n 3 ja 4 kohdan mukaisista kuluista huomioon enintään neljä kertaa yrityksen vertailukauden keskimääräistä kuukausikohtaista liikevaihtoa vastaava summa. Tuesta vähennetään yritykselle myönnetty muu 1 momentissa tarkoitettulle tukikaudelle kohdistuva tämän lain mukainen tuki. Jos tuen määrä vähennyksen jälkeen jää alle 2 000 euroa, tukea ei makseta. Tuen haku avautuu joulukuussa 2021. Tuen enimmäismäärä on miljoona euroa.

Edellä 1—3 momentissa tarkoitettulle yritykselle voidaan myöntää kustannustukea 1 momentissa tarkoitettulta tukikaudelta 5 §:ssä säädetyn kaavan mukaisesti seuraavien tekijöiden perusteella:

1) yrityksen 1 momentissa tarkoitettun tukikauden liikevaihto, joksi määritellään:

a) yrityksen keskimääräinen kuukausikohtainen liikevaihto 1 päivän kesäkuuta 2021 ja 30 päivän syyskuuta 2021 välisenä aikana, nämä päivät mukaan lukien, yrityksen tekemien arvonlisäveroilmoitusten mukaan, jos yritys ilmoittaa arvonlisäverot Verohallinnolle kuukausittain;

b) yrityksen keskimääräinen kuukausikohtainen liikevaihto 1 päivän heinäkuuta 2021 ja 30 päivän syyskuuta 2021 välisenä aikana, nämä päivät mukaan lukien, yrityksen tekemien arvonlisäveroilmoitusten mukaan, jos yritys ilmoittaa arvonlisäveronsa Verohallinnolle neljännesvuosittain;

c) yrityksen keskimääräinen kuukausikohtainen liikevaihto 1 päivän tammikuuta 2021 ja 31 päivän joulukuuta 2021 välisenä aikana, nämä päivät mukaan lukien, yrityksen tekemien arvonlisäveroilmoitusten mukaan, jos yritys ilmoittaa arvonlisäveronsa Verohallinnolle kalenterivuositteittäin;

d) yrityksen keskimääräinen kuukausikohtainen liikevaihto 1 päivän tammikuuta 2021 ja 28 päivän helmikuuta 2021 välisenä aikana, nämä päivät mukaan lukien, yrityksen tekemien arvonlisäveroilmoitusten mukaan tai niiden puuttuessa yrityksen oman ilmoituksen mukaan, jos yritys on perustettu siihen 2 kohdan a—c alakohdan nojalla sovellettavan arvonlisäverojen ilmoituskauden ensimmäisenä päivänä tai sen jälkeen;

Valiokunnan mietintö TaVM 33/2021 vp

e) yrityksen keskimääräinen kuukausikohtainen liikevaihto 1 päivän kesäkuuta 2021 ja 30 päivän syyskuuta 2021 välisenä aikana, nämä päivät mukaan lukien, yrityksen oman ilmoituksen mukaan, jos yritys ei ole tehnyt arvonlisäveroilmoituksia;

2) yrityksen vertailukauden liikevaihto, joksi määritellään:

a) yrityksen keskimääräinen kuukausikohtainen liikevaihto 1 päivän kesäkuuta 2019 ja 30 päivän syyskuuta 2019 välisenä aikana, nämä päivät mukaan lukien, yrityksen tekemien arvonlisäveroilmoitusten mukaan, jos yritys ilmoittaa arvonlisäverot Verohallinnolle kuukausittain;

b) yrityksen keskimääräinen kuukausikohtainen liikevaihto 1 päivän heinäkuuta 2019 ja 30 päivän syyskuuta 2019 välisenä aikana, nämä päivät mukaan lukien, yrityksen tekemien arvonlisäveroilmoitusten mukaan, jos yritys ilmoittaa arvonlisäveronsa Verohallinnolle neljännesvuosittain;

c) yrityksen keskimääräinen kuukausikohtainen liikevaihto 1 päivän tammikuuta 2019 ja 31 päivän joulukuuta 2019 välisenä aikana, nämä päivät mukaan lukien, yrityksen tekemien arvonlisäveroilmoitusten mukaan, jos yritys ilmoittaa arvonlisäveronsa Verohallinnolle kalenterivuositteittäin;

d) yrityksen keskimääräinen kuukausikohtainen liikevaihto 1 päivän tammikuuta 2020 ja 29 päivän helmikuuta 2020 välisenä aikana, nämä päivät mukaan lukien, yrityksen tekemien arvonlisäveroilmoitusten mukaan tai niiden puuttuessa yrityksen oman ilmoituksen mukaan, jos yritys on perustettu siihen a—c alakohdan mukaan sovellettavan arvonlisäverojen ilmoituskauden ensimmäisenä päivänä tai sen jälkeen;

e) yrityksen keskimääräinen kuukausikohtainen liikevaihto 1 päivän kesäkuuta 2019 ja 30 päivän syyskuuta 2019 välisenä aikana, nämä päivät mukaan lukien, yrityksen oman ilmoituksen mukaan, jos yritys ei ole tehnyt arvonlisäveroilmoituksia.

Tässä pykälässä tarkoitettuun tukeen ei sovelleta 2 §:n 1 ja 2 kohtaa, 3 §:ää, 4 §:n 1 ja 2 kohtaa, 5 §:n 1 ja 3 momenttia eikä 7 §:n 1 momenttia.

14 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2020 ja on voimassa 30 päivään kesäkuuta 2022.

Tämä laki tulee voimaan 15 päivänä joulukuuta 2021.

Valiokunnan mietintö TaVM 33/2021 vp

Toimialat, joilla toimiville yrityksille voidaan myöntää 5 e §:ssä tarkoitettua kustannustukea

49310 Paikallisliikenne
49320 Taksiliikenne
49391 Säännöllisten linja-autojen kaukoliikenne
49392 Linja-autojen tilausliikenne
55101 Hotellit
55109 Motellit, matkustajakodit ja vastaavat majoitusliikkeet
55201 Retkeilymajat
55209 Lomakylät yms. majoitus
55300 Leirintäalueet, asuntovaunu- ja matkailuvaunualueet
55901 Asuntolat ja täysihoidotat yms.
55902 Maatilamatkailu, bed & breakfast
55903 Lomamökkien vuokraus
55909 Muualla luokittelematon majoitustoiminta
56101 Ravintolat
56102 Kahvila-ravintolat
56103 Ruokakioskit
56210 Pitopalvelu
56290 Henkilöstö- ja laitosruokalat
56301 Olut- ja drinkkibaarit
56302 Kahvilat ja kahvibaarit
59140 Elokuvien esittäminen
74901 Ohjelmatoimistot ja manageripalvelut
79110 Matkatoimistojen toiminta
79120 Matkanjärjestäjien toiminta
79900 Varauspalvelut, matkaoppaiden palvelut ym.
82300 Messujen ja kongressien järjestäminen
90010 Esittävät taiteet
90020 Esittäviä taiteita palveleva toiminta
90030 Taiteellinen luominen
90040 Taidelaitosten toiminta
91010 Kirjastojen ja arkistojen toiminta
91020 Museoiden toiminta
91030 Historiallisten nähtävyyksien, rakennusten ja vastaavien kohteiden toiminta
91040 Kasvitieteellisten puutarhojen, eläintarhojen ja luonnonpuistojen toiminta
93110 Urheilulaitosten toiminta
93120 Urheiluseurojen toiminta
93130 Kuntokeskukset
93190 Muu urheilutoiminta
93210 Huvi- ja teemapuistojen toiminta
93291 Hiihto- ja laskettelukeskukset
93299 Muualla luokittelematon huvi- ja virkistystoiminta

Valiokunnan mietintö TaVM 33/2021 vp

Helsingissä 19.11.2021

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Sanni Grahn-Laasonen kok

varapuheenjohtaja Hanna Kosonen kesk

jäsen Atte Harjanne vihr

jäsen Hannu Hoskonen kesk

jäsen Eeva Kalli kesk

jäsen Pia Kauma kok

jäsen Riitta Mäkinen sd

jäsen Matias Mäkyne sd

jäsen Sakari Puisto ps

jäsen Janne Sankelo kok

jäsen Veikko Vallin ps

jäsen Johannes Yrttiaho vas

varajäsen Kai Mykkänen kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Teija Miller

**Valiokunnan mietintö TaVM 33/2021 vp
Vastalause**

Vastalause

Perustelut

Perussuomalaiset vastustavat koronatoimenpiteiden ohjaamista käytännössä rokotepakon suuntaan. Koronapassin yhä laajempi edellyttäminen yhdistettynä testaamiseen liittyviin hankaluuksiin ja kustannuksiin olisi käytännössä sama asia kuin rokotteen edellyttäminen.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että valiokunnan mietinnöstä TaVM 33/2021 vp poistetaan näin kuuluva perusteluteksti:

"Elinkeinotoimintaa mahdollistavia lainsäädännön välineitä.

Talousvaliokunta huomauttaa, että epidemian pitkittyessä on tärkeää kiinnittää yhä enemmän huomiota siihen, kuinka elinkeinotoiminta voitaisiin mahdollistaa terveysturvallisesti eri keinoin. Talousvaliokunta pitää selvänä, että merkittävin yksittäinen epidemiaa hillitsevä tekijä on korkea rokotuskattavuus. Tässä epidemian vaiheessa ja etenkin, koska on käynyt ilmeiseksi että virus kiertää yhteiskunnassa vielä pitkään, on tärkeää ottaa käyttöön mahdollisimman laaja keinovalikoima. Eri puolilla maailmaa käytössä olevista ns. koronapassijärjestelyistä on saatu jo jonkin verran vertailevia tietoja. Talousvaliokunta pitää tärkeänä edellä sanottu huomioon ottaen, että myös Suomessa on käytössä muiden keinojen ohella jonkinlainen koronapassijärjestely. Kysymys on siitä, mahdollistetaanko elinkeinotoimintaa edes jossain määrin yhtäältä täyssulkujen tai voimakkaiden rajoitusten aikana, mutta toisaalta myös pidemmällä aikavälillä epidemiatilanteen rauhallisten vaiheiden aikana. Jälkimmäisessä tilanteessa passin käyttäminen ei olisi välttämättä kytketty suoraan rajoitusten voimassaoloon vaan toimisi terveysturvallisuutta ennakoivasti tukevana välineenä."

Helsingissä 19.11.2021

Veikko Vallin ps
Sakari Puisto ps